

5. Полилова Т. А., Понамарёва В. В. Внедрение компьютерных технологий в преподавание иностранных языков / Т. А. Полилова, В. В. Понамарёва // ИЯШ. – 1997. – №5. – С. 45-49.
6. П'яст Н. Й. Використання мультимедійних засобів навчання на заняттях української мови професійного спрямування / Н. Й. П'яст, О. А. Цимбал // ІХ МНПК Гуманізм та освіта, 2008. – С. 180.
7. Сердюков П. И. Методические аспекты компьютеризированного обучения иностранным языкам / Сердюков П. И. // Иноземні мови, 1995. – №3-4. – С. 54-57.
8. Тимощук Н. М. Використання мультимедійних засобів навчання на заняттях з іноземної мови у аграрних ВНЗ / Тимощук Н. М., Довгань Л. І. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : 1.05.2012 : <http://www.lnu.edu.ua/Philol/www/teoria_praktyka_ukr_mova/vyp_03_2008/14.%20Dovhyj.pdf>. – Загол. з екрана. – Мова укр.

Summary

The article disclosed and described the use of ICT in learning in higher economic education, highlights the main advantages of these technologies in the learning process.

УДК 378:811.1:379.85

ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ ДЛЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ТУРИЗМУ

Левко Л.В.

Закарпатський державний університет

Соціально економічний розвиток та ті зміни, які відбуваються у нашому суспільстві сьогодні, знайшли своє відображення і у вивченні іноземної мови у вузах. Сьогоднішні спеціалісти повинні вміти користуватися іноземною мовою як практично в загальних цілях, так і у своїй професійній діяльності. Сучасне життя, ставлячи свої вимоги до спеціалістів, відповідно коригує і методи викладання іноземної мови.

Під мовою професійного спрямування на сьогодні ми розуміємо варіант загальної мови, яка служить пізнанню та поняттєвому визначенню специфічних для певного фаху предметів та допомагає їх зрозуміти.

Одним із пріоритетних завдань викладання іноземної мови у немовних вузах є якісна підготовка майбутнього спеціаліста, який міг би спілкуватися іноземною мовою, вирішувати поставлені професійні завдання.

Метою нашої статті є розгляд поняття мови професійного спрямування в цілому та аналіз особливостей викладання іноземної мови для майбутніх фахівців у сфері туризму.

З огляду на зростання ролі професійного спілкування іноземною мовою, мовознавцями було розроблено та випробувано на практиці цілий ряд моделей навчання міжкультурного професійного спілкування, наприклад у своїх дослідженнях цій темі приділяли увагу М. Бекер-Мротцек, Г. Брюннер, Д. Меер та А. Вайдемманн.

Основні питання організації викладання іноземної мови та визначення основного змісту навчання студентів відображено у працях таких дослідників, як Т.О. Вдовіна, Н.Д. Гальський, Н.І., М.В. Ляховицький, О.С. Можаяєва, Л.П. Смелякова, Г. Функ, Р.Бон, Н.Бекер, Л.Гоффман та багатьох інших.

Шмідт визначає мову професійного спрямування як «засіб оптимального розуміння людей однієї професії у професійному житті. Вона відзначається особливим словником та певними нормами для вибору лексики та її вживання. Іноземна мова професійного спрямування не існує як самостійне явище, а актуалізується у фахових текстах, у яких професійні терміни вживаються у загальномовних конструкціях» [13,17].

Звичайно, є відмінності між різними професійними мовами, але все одно є декілька помітних спільних ознак. Вони, у першу чергу через фахову лексику, виконують три завдання [10,150]:

- дають точне визначення
- характеризують
- описують процеси

У нашій статті ми розглянемо деякі особливості викладання мови професійного спрямування для студентів напряму «Туризм»

Спеціальність «Туризм» є відносно новою у навчальному процесі більшості вишів України. Тому під час викладання іноземної мови для майбутніх фахівців цієї сфери викладачі стикаються з цілим рядом проблемних місць та вирішують ряд зовсім нових завдань, які постали перед ними.

Іноземна мова професійного спрямування для майбутніх спеціалістів у сфері туризму має за мету допомогти отримати студентам базові знання для їхньої майбутньої професійної діяльності.

Тут одним з найважливіших завдань є професійне спрямування під час відбору методичного матеріалу та організації навчального процесу. В даному випадку предметом викладання є не просто іноземна мова, а іноземна мова, яка формує професійні знання, вміння та навички. Якщо раніше під час викладання наголос робився в першу чергу на читання та переклад текстів, то тепер на перший план виходить усне спілкування.

Дуже часто виникають протиріччя між актуальністю ведення курсу іноземної мови професійного спрямування з одного боку та якістю підготовки спеціалістів за умови мінімальної кількості годин з іншого.

Більшість викладачів, які викладають мову професійного спрямування для спеціалістів із туризму як правило не є спеціалістами у цій галузі. Тому невизначені уявлення про побудову, цілі навчання, недостатні знання

особливостей мовленнєвих та лінгвістичних особливостей матеріалу, який викладається, відсутність навчального матеріалу, підручників та посібників – все це призводить врешті решт до труднощів у підготовці занять та розробці навчальних програм.

У своєму дослідженні Ф.Рока та Г. Бош під німецькою мовою для фахівців з туризму розуміють як загально лінгвістичне так і професійно спрямоване заняття. Предметом такого заняття є розвиток навичок студента спілкуватися на теми, пов'язані з туризмом, як із звичайними людьми так і з професіоналами у цій справі [12,80].

Отже метою курсу ми можемо визначити підготовку студентів до спілкування іноземною мовою в реальних ситуаціях у професійному житті. Тобто на перший план виходять навчання сприймати іноземну мову на слух та вміння спілкуватися на практиці. В кінці навчання студенти напрямку «Туризм» поміж іншого повинні бути в змозі вислухати та відреагувати на питання, прохання чи скарги клієнтів, дати довідку, висловити свою думку, презентувати, оцінювати та пропонувати товари та послуги.

Для цього слід конкретніше визначити загальні умови викладання, цілі курсу та педагогічно-дидактичні принципи.

Навчання спеціалістів з туризму в значній мірі орієнтується на економічну освіту. Це пов'язано з тим, що метою навчання є випуск потенційних спеціалістів, які вмітимуть правильно та успішно вести справу у сфері «Туризм». Навчання іноземній мові передбачається протягом усього навчального процесу. Професійне спрямування починається вже з першого курсу. Передумовою ведення курсу іноземної мови професійного спрямування є наявність у студентів базових знань з іноземної мови.

Для досягнення цих цілей на першому плані вже не ставлять викладання граматичного матеріалу, хоча граматику і залишається постійним компонентом навчального процесу. На перший план тут виходять збагачення словникового запасу, передусім професійною лексикою.

Отже сталими складовими частинами занять з іноземної мови для спеціалістів в у сфері туризму є вивчення функціональної граматики та збагачення фахового словникового запасу.

На занятті з іноземної мови професійного спрямування граматику повинна в першу чергу служити структурою для побудови усного і письмового мовлення. На думку Г. Функа у граматичному плані у повсякденному та професійному усному мовленні нема відмінностей. Але на письмі між повсякденним та професійним мовленням існує велика різниця [8, 971].

У лексичному плані різниця між писемним та усним мовленням є дуже незначною. Тому на перший план занять з іноземної мови для майбутніх туризмознавців виходить фахова лексика.

Лексична частина курсу мови професійного спрямування, спеціальність «Туризм» складається з багатьох аспектів. І саме це не тільки робить викладання важким у лінгвістичному та дидактичному плані, а й значно розширює тематику курсу.

Складовими частинами курсу іноземної мови професійного спрямування для студентів туризму є:

- мова професійного спрямування, сфера «Туризм». Сюди входять теми проживання, харчування, транспортування подорожуючих, види туризму та ін.

Перша складова є безсумнівно найважливішою. Вона охоплює в цілому сферу туризм з багатьма темами. Кожна з цих тем включає широкий спектр лексики та моделі спілкування.

- Ділова іноземна мова та мова професійного спрямування, сфера «Економіка».

В першу чергу передбачає вивчення лексики для ведення ділових переговорів та переписки з партнерами, володіння термінами, пов'язаними із загальною економічною діяльністю підприємства. Крім того дана частина містить економічну іноземну мову як макроструктуру для спілкування в середині підприємства та охоплює усі вирази, які є важливими для ведення підприємства.

- мова професійного спрямування, сфера «Право»

Ця частина курсу охоплює ту лексику, яка пов'язана з правовою діяльністю у сфері туризму. У першу чергу йдеться про договори, які укладаються з клієнтами туристичних агентств, опис прав та обов'язків обох сторін і т.п.

- мова професійного спрямування, сфера «Зв'язки з громадськістю та реклама»

Однією з найважливіших складових частин діяльності туристичної фірми є зв'язки з клієнтами та партнерами, реклама та презентація своїх послуг на ринку у формі різноманітних оголошень у засобах масової інформації. Підгрупою тут є інформативні тексти брошур та каталогів.

- Країнознавство

Хоча можливо і не всі форми туризму мають за мету розширення знань та світогляду подорожуючого, але в значній мірі саме цей момент штовхає більшість туристів у дорогу. Елементи цієї лінгвістичної складової навчання належать до словникового запасу спеціаліста з туризму, а своє відображення вони знайшли у численних путівниках, брошурах та книгах про різноманітні культурні, географічні, соціальні та інші аспекти життя тої чи іншої країни.

Заняття повинно орієнтуватись на фахову та мовну підготовку студентів. Завданням курсу іноземної мови професійного спрямування є розвиток комунікативних навичок студента-туризмознавця. Ці навички мають три складові частини:

- Соціокультурне наповнення
- Готовність спілкуватися на професійні теми
- Фахова підготовка

Тому дидактичними принципами навчального процесу в даному випадку є наступні моменти:

- у центрі навчального процесу знаходиться студент;
- на заняттях розглядаються конкретні теми професійної діяльності працівників туризму;
- визначається важлива роль самостійної роботи студента;

Незважаючи на популярність та актуальність фаху «Туризм», викладання іноземної мови в рамках цієї спеціальності все ж таки стикається з рядом труднощів. Їх можна розділити на два типи: організаційні та фахові.

Труднощі організаційного характеру:

- студенти однієї групи як правило мають різний рівень підготовки;
- курс мінімально забезпечений підручниками та посібниками;

Труднощі фахового характеру

- важко поєднати фахові знання з мінімальними знаннями мовного матеріалу
- викладач іноземної мови тільки частково володіє фаховими знаннями у сфері туризму.

Володіння іноземною мовою на даний час однією із передумов успішності в сфері «Туризму». Іноземна мова необхідна для спілкування з потенційними партнерами та клієнтами, читання фахової літератури. Володіння іноземною мовою розширює можливості працевлаштування не тільки в Україні, а й за кордоном.

Звичайно, оскільки фах «Туризм» на даний час в Україні тільки набуває свого розвитку і, можливо, забезпечення навчальним матеріалом є ще недостатнім, але завдяки новітнім технологіям та обміну досвідом у цій сфері викладачі вузів постійно удосконалюють методику викладання іноземної мови для цієї спеціальності і створюють цим самим усі потрібні умови для продуктивного навчального процесу.

Література

1. Кияк Т.Р. Фахові мови та проблеми термінознавства // Нова філологія. Збірник наукових праць. – Запоріжжя: ЗНУ, 2007. – № 27. – С. 203-208.
2. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. Вид. 2-е, випр. і перероб. / Кол. авторів під керівн. С.Ю.Ніколаєвої. — К.: Ленвіт, 2002. – 328 с.
3. Мунтян С.Г. Самостійна робота студентів при навчанні їх іноземної мови професійного спрямування: навчальні стратегії // Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Українська наука XXI століття». – К: ТОВ «ТК Меганом», 2008. – С.25-28.
4. Сушко З.М. Бобир Ж.М. Комунікативно-когнітивний підхід до викладання іноземної мови професійного спрямування у вищому навчальному закладі// Матеріали науково-практичної конференції «Наука 2010: проблеми та перспективи розвитку», 2010. – С. 142-144.
5. Becker-Mrotzek, Michael; Brünner, Gisela (Hrsg.) (2004) *Analyse und Vermittlung von Gesprächskompetenz*. Frankfurt am Main: Lang.
6. Beür R., Möhn D. Vorüberlegungen Zu einem «Hamburgen Gutachten». In: Fachsprache 3/4. 1981
7. Buhlman R. Fearnis F. Fremdsprachenunterricht in Theorie und Praxis. Cui. 7,9,83,115

8. Funk, H. 2001. "Berufsbezogener Deutschunterricht – Deutsch als Fremd- und Zweitsprache für den Beruf". In: Deutsch als Fremdsprache. Ein internationales Handbuch. Berlin: de Gruyter
9. Hoffmann L. Kommunikationsmittel Fachsprache: Eine Einführung. – Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co, 1976. – S. 170.
10. Ohm, Udo; Kuhn, Christina; Funk, Hermann (2007): Sprachtraining für Fachunterricht und Beruf. Fachtext knacken – mit Fachsprache arbeiten. Münster: Waxmann.
11. Meer, Dorothea; Spiegel, Carmen (Hrsg.) (2009) *Kommunikationstrainings im Beruf. Erfahrungen mit gesprächsanalytisch fundierten Fortbildungskonzepten*. Mannheim: Verlag für Gesprächsforschung.
12. Roca F., Bosch G. Deutsch für den Tourismus im Spannungsfeld zwischen Gemein- Berufs- und Fachsprache Encuentro 15, 2005
13. Schmuck, Michael (2006): Deutsch für Juristen. Köln: Dr. Otto Schmidt.
14. Walter von Hahn Fachsprache. – Darmstadt, 1981. – 498 s.
15. Weidemann, Arne; Straub, Jürgen; Nothnagel, Steffi (Hrsg.) (2010): Wie lehrt man interkulturelle Kompetenz? Theorien, Methoden und Praxis in der Hochschulausbildung. Ein Handbuch. Bielefeld: transcript
16. <http://homepage.univie.ac.at/hans-juergen.krumm/Lit%20Fachunterricht.pdf>
17. http://www.iagcovi.edu.gt/Homepagiag/paed/koord/deutsch/index_deutsch.htm
18. <http://www.verlag-gespraechsforschung.de/2009/pdf/fortbildung.pdf>

Summary

This article deals with peculiarities of a foreign language teaching in the sphere of tourism. The course is aimed at developing students' skills in a foreign language speaking.

УДК 378:811.1:379.85

ОСОБЛИВОСТІ ТЕСТУВАННЯ ПО ВИЗНАЧЕННЮ РОЗУМІННЯ ПРОЧИТАНОГО

Мишко С.А.

Закарпатський державний університет

В статті розглядаються проблеми, пов'язані з особливостями тестування по визначенню розуміння прочитаного, типові тестові завдання, стратегія виконання та умови тестування. Автор підкреслює, що використання тестів по визначенню розуміння прочитаного сприяє покращенню навичок читання та ефективності процесу вивчення іноземних мов.